کلام مهم صاحب مفتاح الکرامه در تواتر نقل اجماع بر تواتر قرائات

مطلب دومی که می‌خواهم عرض کنم، عبارتی است که صاحب مفتاح الکرامه دارند. هر دو طبع مفتاح الکرامه در نرم‌افزار هست. در جلد هفتم طبع جدید، صفحه ۲۱۲؛ از صفحه ۲۰۹ شروع می‌شود و در دو-سه صفحه مطالب خوبی دارند. ان شاللّه مراجعه کنید. اگر هم صلاح دیدید آن را می‌خوانیم. می‌خواهند وارد مقامات عشر بشوند. یک جمله می‌گویند که هنگامه است. یک وقتی ما می‌گوییم نقل اجماع؛ می‌گوییم در فقه خیلی نقل اجماع شده است. اجماع منقول، حال چه کسی آن را تحصیل کند. مثلا شهید اول تواتر عشر را تحصیل‌کرده‌اند. خودشان گردن گرفته‌اند و می‌گویند که من تواتر را تحصیل‌کرده‌ام.

عده‌ای اجماع را تحصیل‌کرده‌اند. مثل محقق ثانی. عباراتشان را هم آورده‌ام. شهید ثانی. محقق اردبیلی می‌گویند «لایوجد فیه الخلاف». جناب سید جواد در مفتاح الکرامه جمله‌ای دارند که در فقه ندار است. اگر بگردید هفت- هشت- ده مورد است. باید خیلی کم باشد. اینکه در یک مسأله اجماع نقل شود، یک چیز است و از نظر علمی یک بررسی دارد. اینکه کسی بگوید اینکه بر تواتر قراءات سبع نقل اجماع شده، نقل اجماعش متواتر است. این عبارت را مرحوم آسید جواد دارند. خیلی پر بار است. فرمودند قبل از اینکه من ده مورد را بگویم این را از اول بدانید:

> و لیعلم أنّ هذه السبع إن لم تکن متواترة إلینا کما ظنّ لکن قد تواتر إلینا نقل الإجماع علی تواترها فیحصل لنا بذلک القطع.
>
> إذا عرفت هذا فاعلم أنّ الکلام یقع فی مقامات عشرة:**الأوّل: فی سبب اشتهار السبعة مع أنّ الرواة کثیرون.الثانی: هل المراد بتواترها تواترها إلی أربابها أم إلی الشارع؟**...**[1]**

«و لیعلم أنّ هذه السبع إن لم تکن متواترة إلینا کما ظن»؛ گفتم که زمان ایشان اشکالات شروع شده بود و فضا به نحو خاصی سنگین بوده. ولو الآن شروع شده در تواترش خدشه‌هایی صورت می‌گیرد،**«لکن قد تواتر إلینا نقل الإجماع علی تواترها»**؛ این عبارت خیلی برد دارد. تواتر نقل اجماع؛ چرا من این را عرض می‌کنم؟ **به‌خاطر اینکه این عبارت ایشان از چنین متتبعی، کاشف روشنی از فضای قبل از قرن یازدهم می‌باشد**. یعنی ایشان می‌گویند «تواتر نقل الاجماع»، یعنی یک نفر نیامد بگوید اجماع. مثلاً محقق ثانی در جامع المقاصد بگویند «علیه الاجماع». بلکه «تواتر نقل الاجماع». همه بزرگان به‌طور متواتر چه گفتند؟ به‌طور متواتر گفتند اجمع الشیعه، علماء شیعه، نه اهل‌سنت. برود ببینید ناقلین اجماع چه

کسانی هستند. تواتر نقل اجماع خصوص اصحابنا و علماء شیعه بر تواتر قرائات است. لذا بعد ایشان می‌گویند: «فیحصل لنا بذلک القطع». یعنی عبارات محکم این چنینی دارند.

پس حالا ما یک عنوان تواتر نقل الاجماع علی التواتر می‌توانیم بگذاریم؛. یعنی یک عنوانی است که دو تواتر در آن است. سومی هم اجماع است. بُرد بحث علمی را ببینید! آن هم از کسانی که فحل میدان تتبع هستند. تواتر اجماع بر تواتر. تواتر نقل اجماع بر تواتر. خود اجماعش در فضای ما چه باری دارد. تواتر نقلی که مثل صاحب مفتاح الکرامه ادعا کنند! و آن تواتر دومی که بعداً عرض می‌کنم؛ تواتری که در آیات قرآن است روی کره زمین نظیر ندارد. ان شاالله بالدقه عرض می‌کنم. در تواتر قرآن مؤلفه‌هایی هست که هیچ کجا نیست. تنها مشکل کار ما این بود که می‌گوییم تواتر و خلاص! به‌صورت متواطی با آن برخورد می‌کنیم. و حال آنکه شاید نزدیک به بیست نوع تواتر باشد. پانزده-شانزده مورد آن را یادداشت کرده‌ام. پنج مورد آن را که قبلا مباحثه کرده‌ایم. هر کدام از اینها را که دقت می‌کنیم می‌بینیم متواتر بسترهایی دارد که خیلی عجیب و غریب است. فلذا اگر این پانزده مورد را در نظر بگیرید می‌بینید بسیاری از کسانی که تواتر را انکار می‌کنند، نوع خاصی از تواتر را انکار می‌کنند و یک نوعی از آن را زیر سؤال می‌برد. خب این را زیر سؤال می‌برند، اما بقیه آن را که نمی شود انکار کرد. ان شاالله اگر زنده بودیم آنها را بررسی می‌کنیم.

موافق هستید که هفته بعد مفتاح الکرامه را مباحثه کنیم؟ آن سال‌های اولی که شروع شده بود یادم هست که به‌صورت مروری خواندیم. اما دیروز که نگاه می‌کردم، دیدم وقتی شش سال مباحثه کردیم با اولی که اینها را دیدم خیلی فرق می‌کند. یعنی خیلی از جاهایی که بحث آسید جواد که مراعی می‌ماند با امکاناتی که امروزه داریم و در دسترس ایشان نبوده –با کتاب‌های شیعه و سنی- کامل جواب پیدا می‌کند. ان شاالله هفته دیگر از فرع ٌمی‌خوانیم.

والحمد لله رب العالمین

---

[1]مفتاح الکرامة فی شرح قواعد العلامة (ط-جماعة المدرسين)، ج ۷ ص۲۱۲

بازبینی #2
ایجاد شده 16 مارس 2024 16:38:42 توسط ... .
به روزرسانی شده 9 مه 2024 17:14:26 توسط ... .